

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Kazernestraat 7

Alveringem, West-Vlaanderen

2025F103

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

BUREAUONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Merlijn De Baene

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2025

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. BUREAUONDERZOEK [BO]	3
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE	3
1.1.1 Administratieve gegevens	3
1.1.2 De onderzoeksopdracht	5
1.1.3 Het projectgebied	6
1.2 ASSESSMENT	9
1.2.1 Landschappelijk kader	9
1.2.2 Historisch kader	14
1.2.3 Archeologisch kader	21
1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK	25
BIBLIOGRAFIE	i
BIJLAGE	ii

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van drie nieuwe pluimveestallen in Izenberge, deelgemeente van Alveringem, provincie West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 38 078 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 9650 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als agrarisch gebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

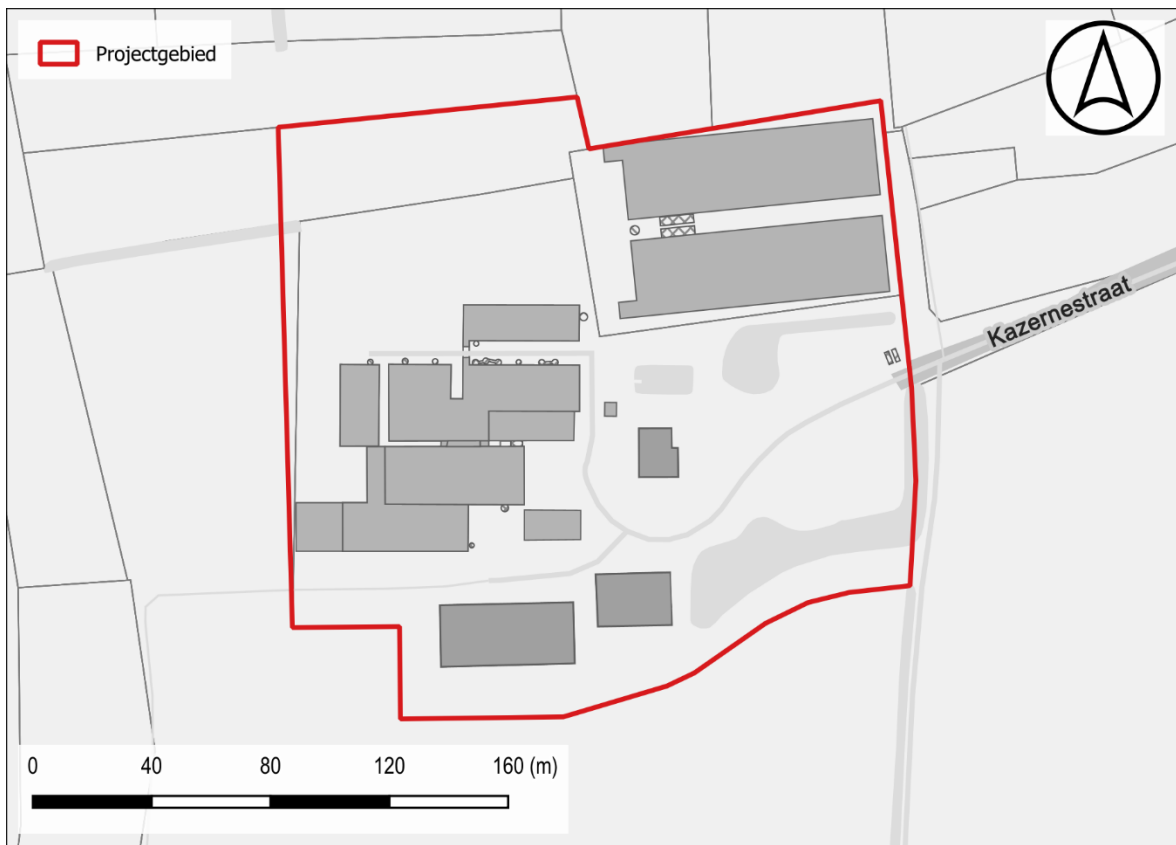
RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. BUREAUONDERZOEK [BO]

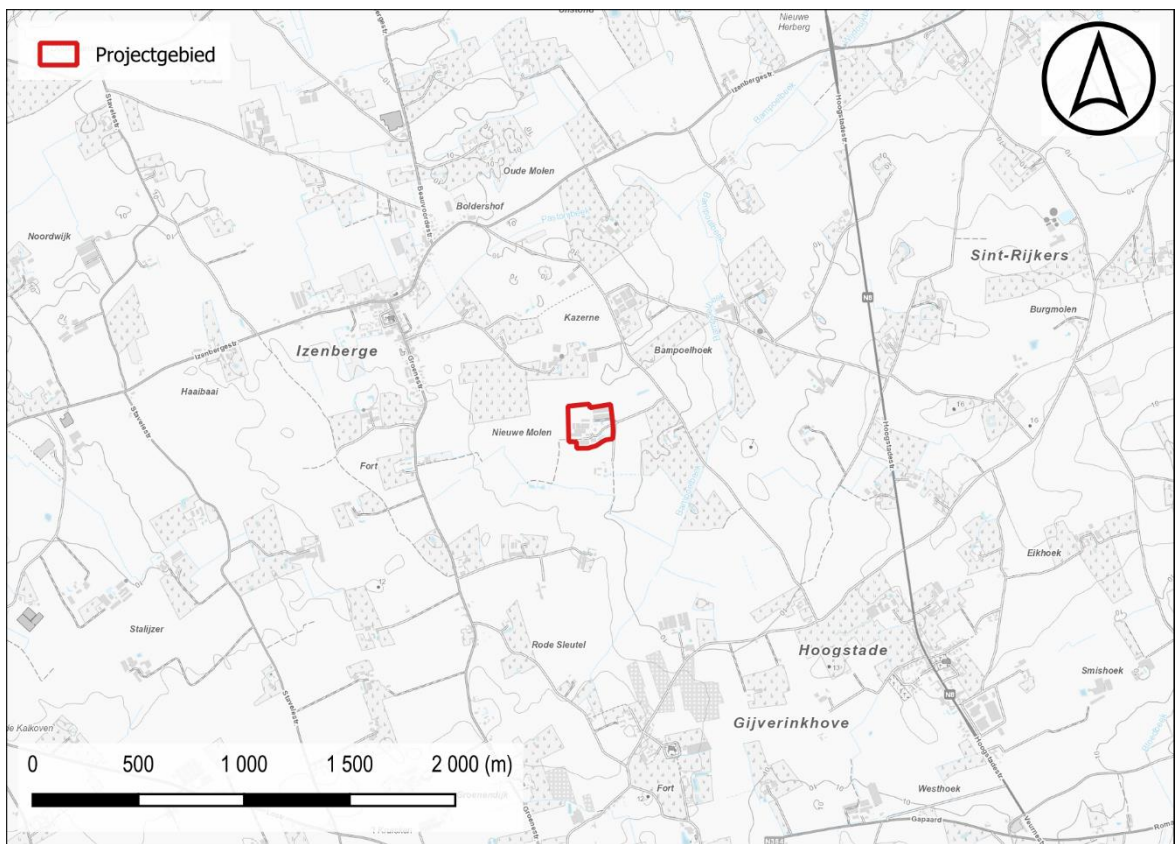
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2025F103	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 30437	Y ₁ : 187757
	X ₂ : 30832	Y ₂ : 188040
KADASTER	Alveringem Afdeling 7, Izenberge, Sectie B, Nummers 2822A, 309B, 646A, 300P, 302D, 297F, 300N, 297 ^E , 296B, 300M, 299C, 298B	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1 en 2	
OPZET INITIATIEFNEMER	Figuur 4 en 5	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)

1.1.2 De onderzoeksopdracht

1.1.2.1 *Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied*

“Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.”
– CGP 4.0; p. 28

Op basis van verscheidene parameters, zoals de nog aanwezige erfgoedwaarden, de landschapshistoriek, topografie, geomorfologie, bodemgebruik, vegetatie, en ingreephistoriek, wordt een waardering van het archeologisch potentieel binnen het afgebakende projectgebied opgesteld. Hiertoe wordt een stapsgewijze onderzoeksprocedure doorlopen, waarbij de vraagstelling steeds teruggekoppeld wordt naar volgende kernpunten:

- Wat is de trefkans op intact bewaarde archeologische aanwijzingen?
- Wat zijn de geplande ingrepen in functie van de werkzaamheden? Zullen de werken eventuele vindplaatsen bedreigen?

1.1.2.2 *Werkwijze en strategie van het vooronderzoek fase BO*

RUBEN WILLAERT NV werd aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureauonderzoek op te maken. Dit bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van een erkend archeoloog van Ruben Willaert NV. De aard van de werken werd tijdens het bureauonderzoek afgewogen tegen de voorhanden zijnde gegevens relevant voor het projectgebied op bodemkundig, landschappelijk, historisch-cartografisch en archeologisch vlak.

De archeologienota werd opgemaakt middels *Office*- en *Adobe*-software. Het bijhorend kaartmateriaal werd aangemaakt in een GIS-omgeving. Hierin werden de ontwerpplannen ingeladen en geprojecteerd ten opzichte van diverse kaartlagen die raadpleegbaar zijn op geopunt.be, dov.vlaanderen.be, geo.onroerenderfgoed.be, cartesius.be en de website van de centraal archeologische inventaris [CAI]¹. De geraadpleegde literatuur, de digitale bronnen en het kaartmateriaal zijn te vinden in de bijlage.

---

¹ De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen en andere sites met erfgoedwaarde; onder dezelfde noemer verzamelen we alle opgestelde archeologienota's vanaf 2015.

1.1.3 Het projectgebied

1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Binnen de grenzen van het projectgebied vond in het verleden nog geen archeologisch (voor)onderzoek plaats.

1.1.3.2 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in Izenberge, deelgemeente van Alveringem, Westhoek, provincie West-Vlaanderen. Het terrein ligt te midden van akker- en graslanden met in de omgeving verspreide hoevebouw. Ten oosten van het terrein loopt de Kazernestraat, alsook de Bampoelbeek.

Het centrum van Izenberge ligt op ca. 1100 m ten noordwesten, het centrum van Alveringem op ca. 3900 m ten noordoosten.

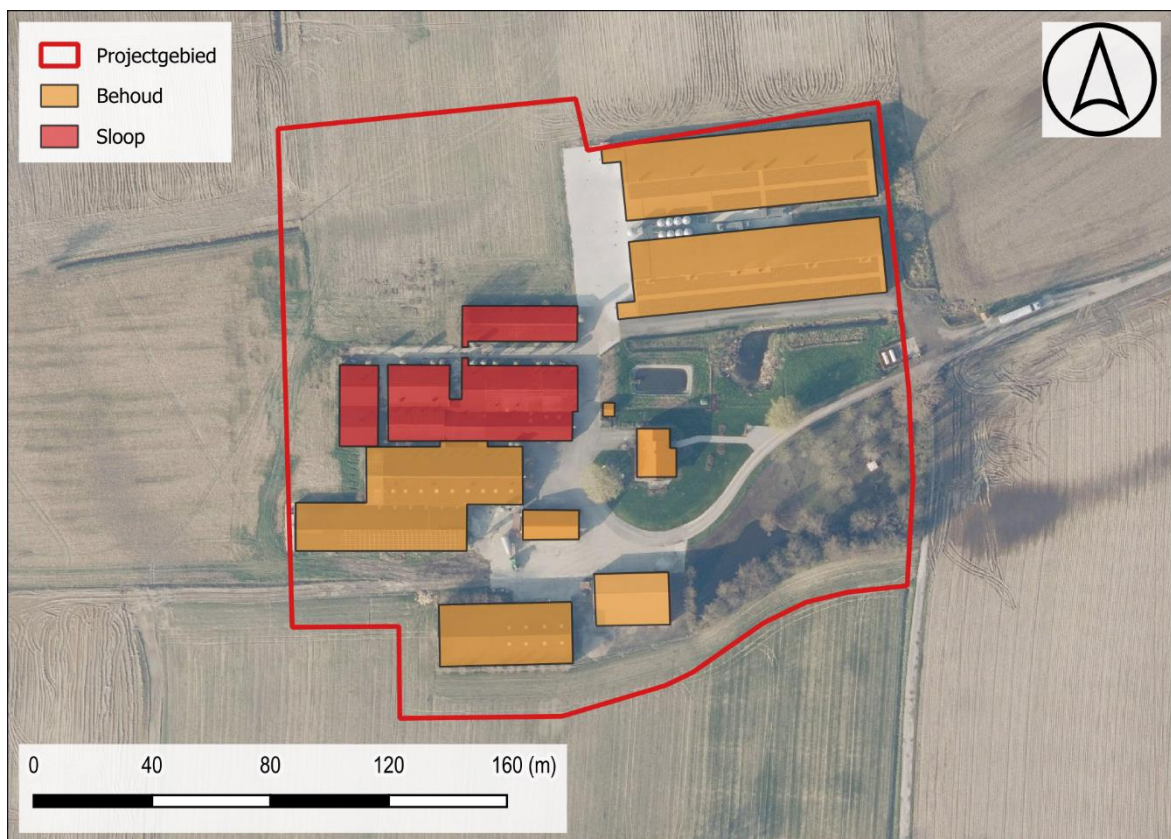
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomosaiek (©Geopunt)

1.1.3.3 Geplande bodemingrepen

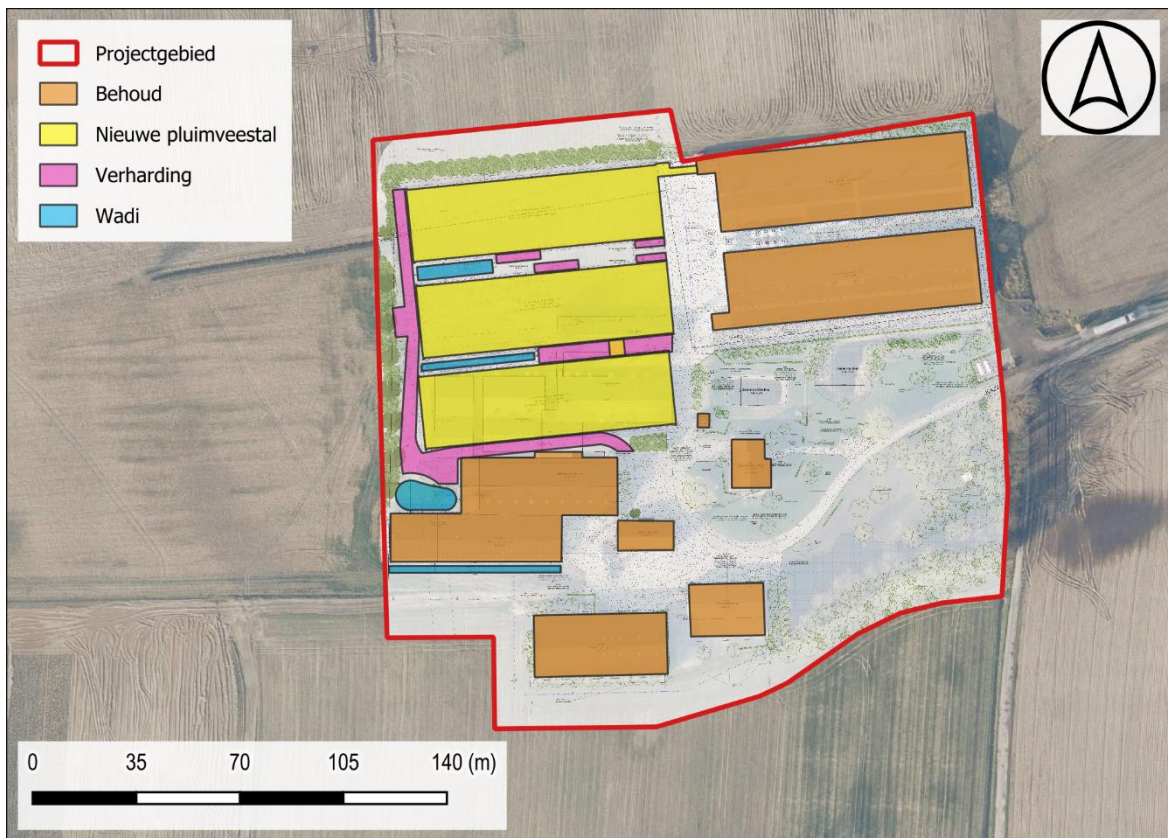
De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 38 078 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 9650 m². Op heden is ca. 10 626 m² van het terrein bebouwd. Hiervan blijft ca. 8219 m² behouden en wordt ca. 2407 m² gesloopt. De te slopen bebouwing is niet onderkelderd. Verder is ongeveer 6000 m² verhard. Het gaat om een oprit, een middenplein op de zuidelijke terreinhelft en verharding nabij de nieuwste stallen in het noorden. Ook is er een vijver (ca. 195 m²) aanwezig en een tweetal grotere waterpartijen (ca. 1895 m²) in de oostelijke helft.

De initiatiefnemer plant de realisatie van drie nieuwe pluimveestallen. Na de sloop van ca. 2407 m² worden in deze zone drie nieuwe pluimveestallen gerealiseerd en twee bijhorende technische ruimtes. Het gaat om ca. 6310 m² aan nieuwe stallen. Deze worden gefundeerd door middel van paalfunderingen waarvan de diepte nog te bepalen is door ingenieursstudie.

Vervolgens worden 4 wadi's voorzien. Het gaat om ongeveer 503 m². Hiervoor dient men rekening te houden met een bodemingreep van ca. 75 cm-mv. Tot slot wordt ook nieuwe verharding (ca. 1220 m²) voorzien tussenin en ten westen de nieuwe stalgebouwen. Hiervoor dient men rekening te houden met ca. 50 cm-mv.

Figuur 4: Opzet initiatiefnemer sloop t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

Figuur 5: Opzet initiatiefnemer bouw t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

1.2 ASSESSMENT

1.2.1 Landschappelijk kader

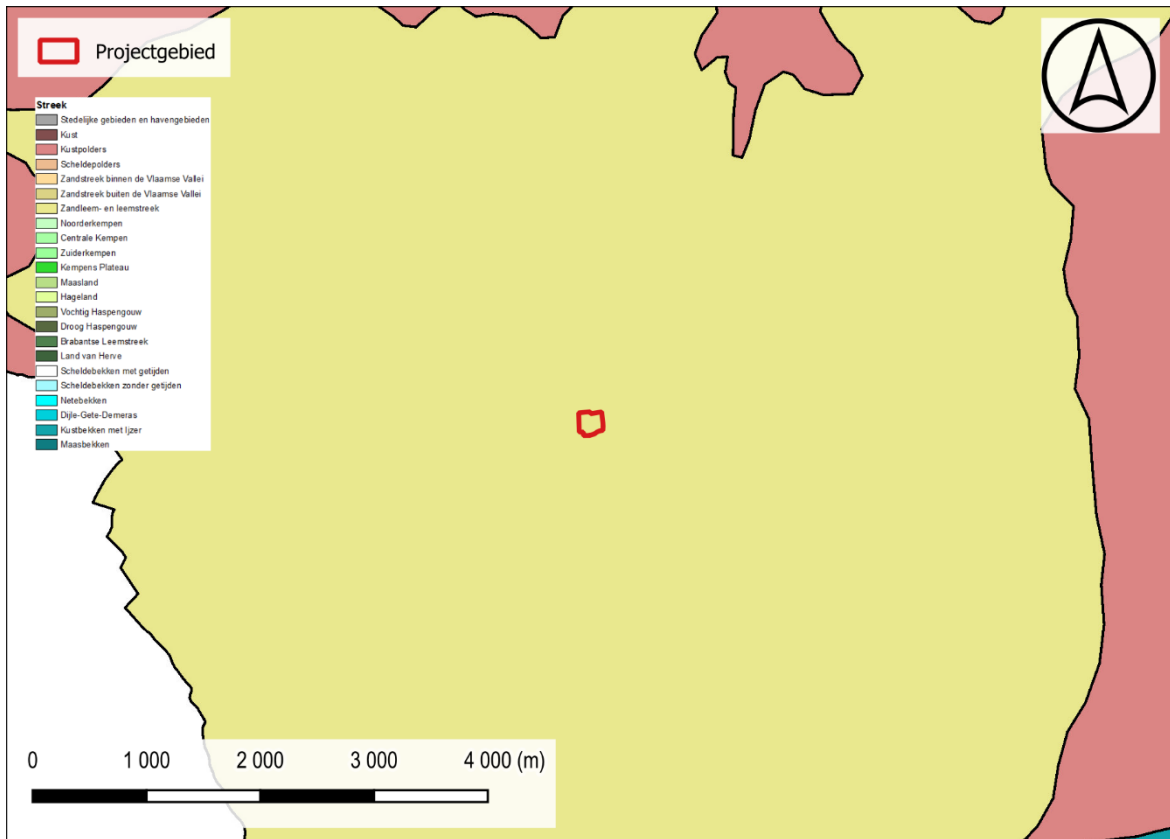
Het projectgebied is gelegen in de **zandleem- en leemstreek**, meerbepaald ter hoogte van het **Plateau van Izenberge**. Het Plateau van Izenberge is een verhevenheid van de leperiaanse klei, die gedurende de laatste ijstijd (weichsel-glaciaal) bedekt geraakte met zandlemig materiaal. Dankzij de zandlemige bodem en de hogere topografische ligging (dus een betere afwatering) vormde het een uitstekend landbouwgebied dat reeds in de vroege middeleeuwen ontgonnen werd. Het wegenpatroon getuigt van de vroegere ontginningsstrategie. Van de Frankische landname getuigen de toponiemen op *-hem* en *-inaghem* (bijvoorbeeld Wulveringem, Vinkem, Alveringem...). Hun landschappelijke inplanting is opmerkelijk. De meeste kernen zijn gelegen op de rand van het overstromingsgebied, met een opvallende concentratie op de noordrand van het Plateau.

De onderzoekszone is gelegen op de noordoostelijke helling van dit plateau van Izenberge, ten westen van de vallei van de Bampoelbeek. Het lokaal hoogtemodel situeert het projectgebied op een hoogte van **ca. 9.5 tot 11.4 + m TAW**. In zuidoostelijke hoek is het terrein duidelijk lager gelegen. Daarnaast zijn er ook een centraal gelegen rechthoekige poel te herkennen. Het perceel ligt grotendeels op een hoogte van ca. 11 + m TAW.

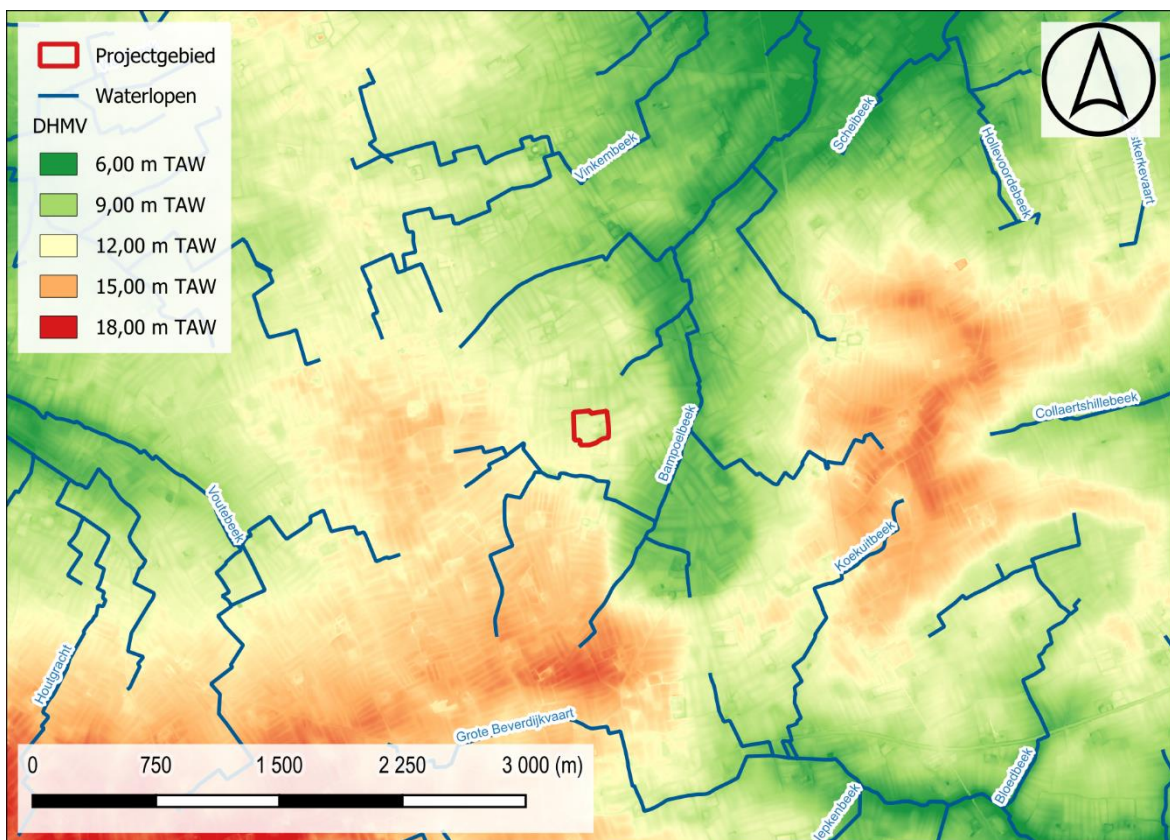
Het projectgebied is gelegen in het Lid van Kortemark (Formatie van Tielt). De **Formatie van Tielt** bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment. Het oudste lid is het **Lid van Kortemark** en bestaat uit horizontaal gelamineerd fijn zandig grof silt en kleilig-siltig zeer fijn zand. Het is afgezet in de overgangszone tussen de buitenkust en de open shelf.

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

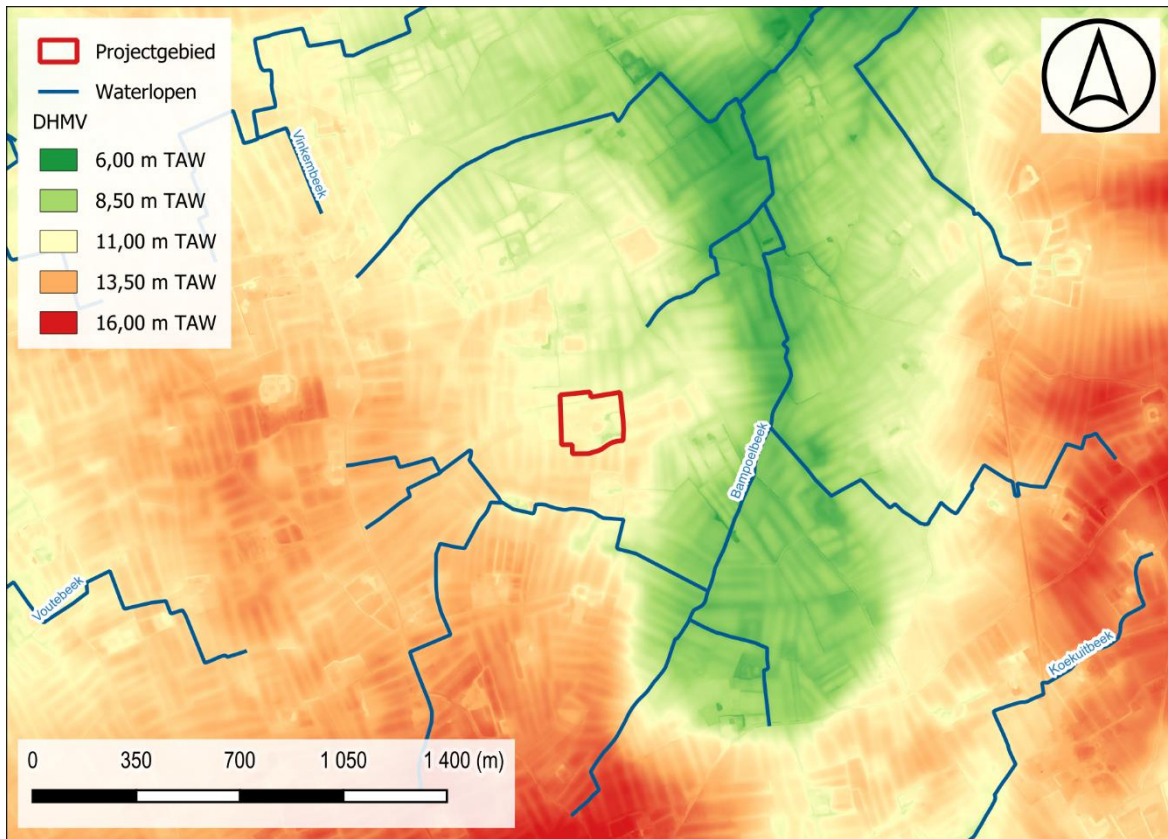
De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied een matig droge zandleembodem weer waarbij resten van bodemontwikkeling bewaard kunnen zijn. Centraal binnen het plangebied is een deel als 'bebouwd' gekarteerd en een deel als 'opgehoogde gronden' weergegeven. Mogelijk kan dit gekoppeld worden aan de historische bebouwing ter hoogte van het plangebied. De omgeving, droge en vruchtbare zandleemgronden, op de rand van de IJzervallei en haar zijtakken, was ongetwijfeld zeer gunstig voor zowel rondtrekkende groepen jager-verzamelaars als vroege landbouwers.

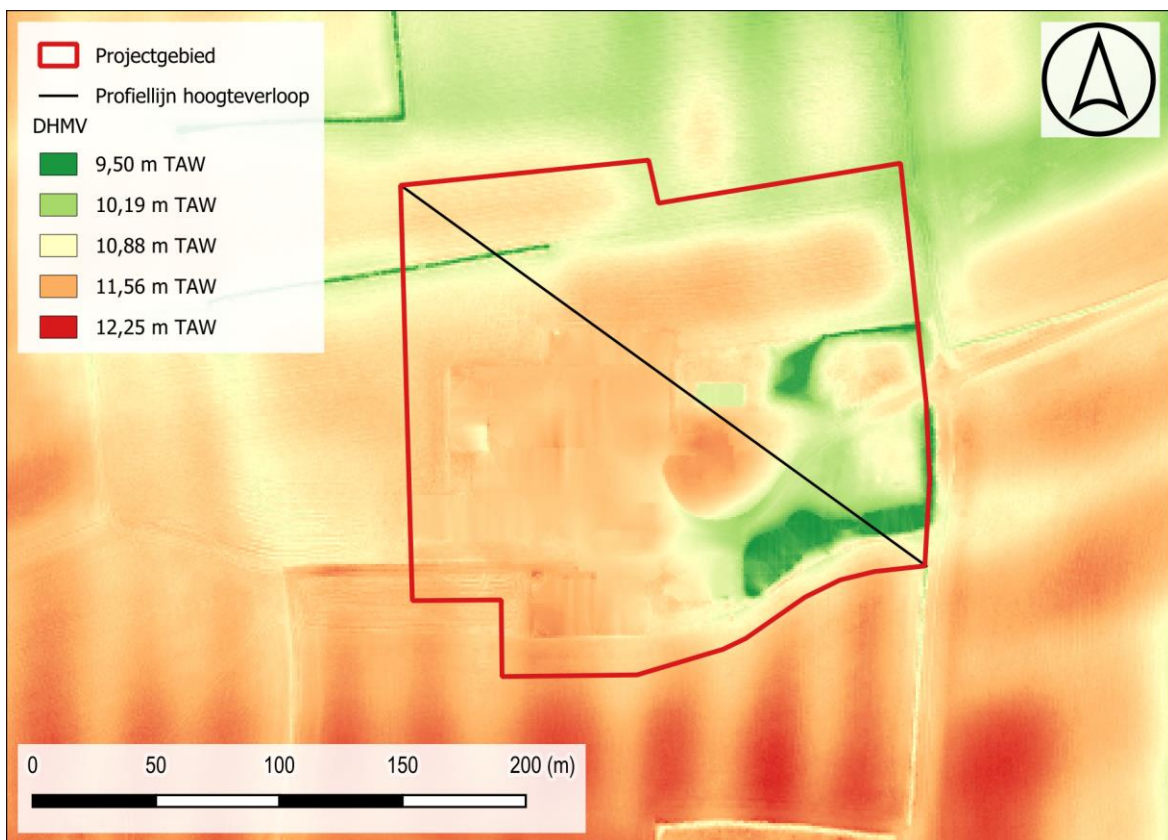
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

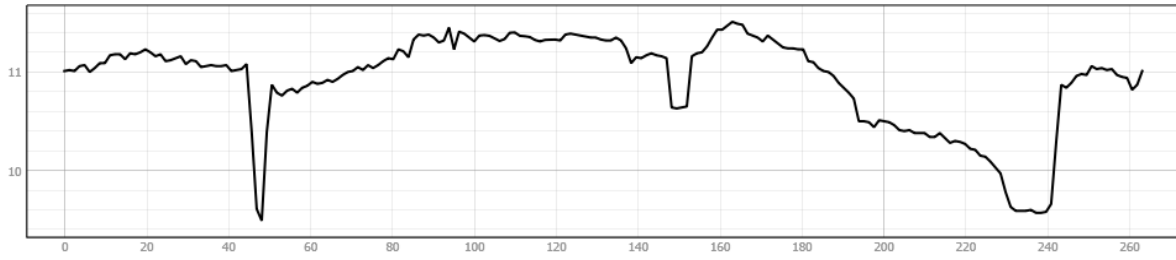
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

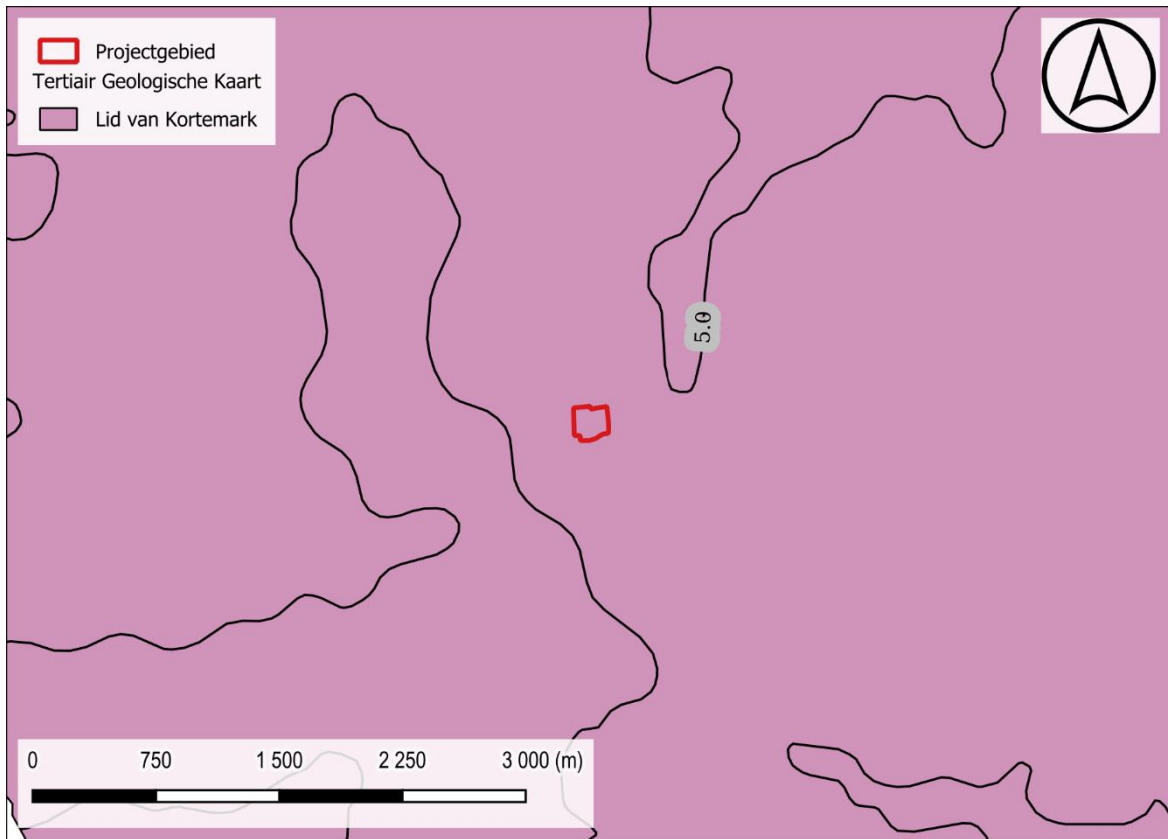
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

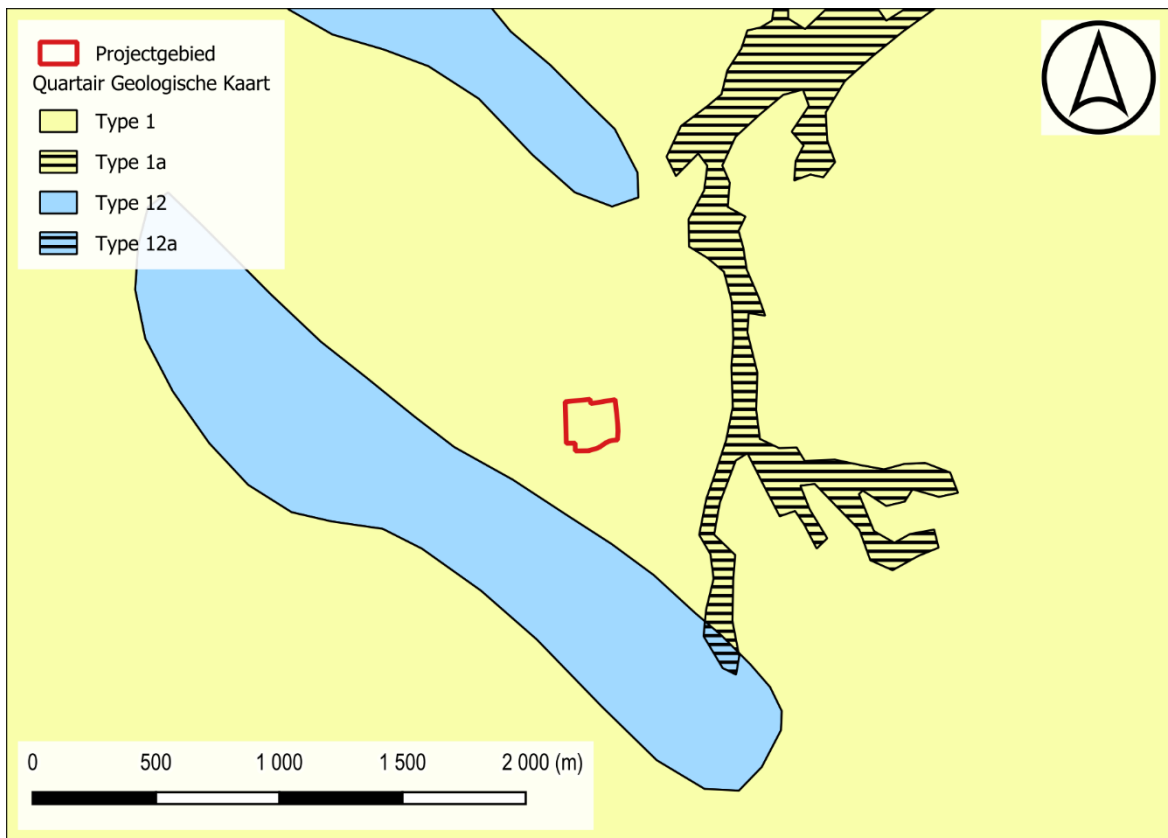
Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

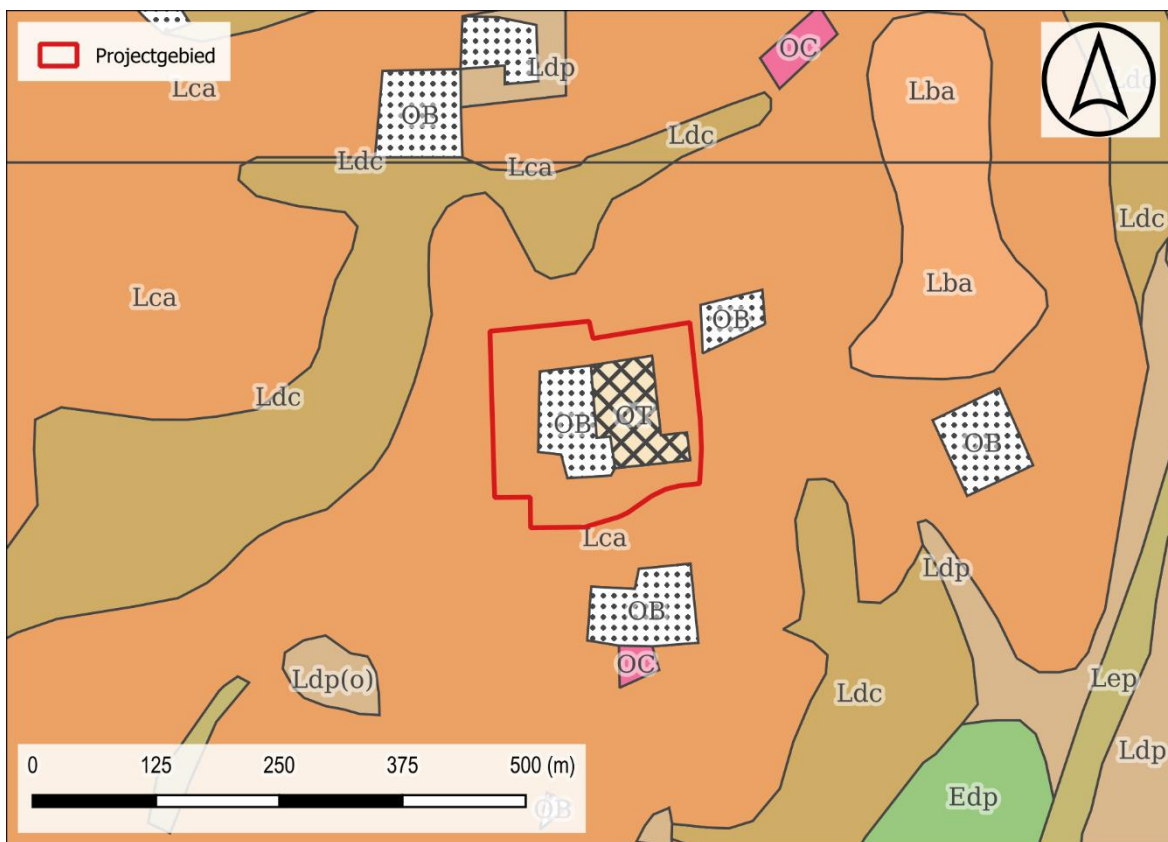
Figuur 10: Hoogteverloop NW-ZO

Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)

1.2.2 Historisch kader

I. Izenberge

Izenberge werd voor het eerst vermeld in 1142 als *Isenberga* en *Iseberga*. De parochie ontstond in 1326 en op het einde van de 14de eeuw was Boudewijn van Schijnckele heer van het hof van Izenberge. Jan van Schijnckele, de heer van Walcourt, Sporkingshove en van het hof van Izenberge was burgemeester van het Vrije in 1646-1647 en werd in 1643 tot ridder verheven.

Pastoor Reyphin, bouwde circa 1650 de bedevaartkapel van Onze-Lieve-Vrouw ter verering van Onze-Lieve-Vrouw van Barmhartigheid. Thans landelijke gemeente met T-vormige dorpskom aan de kruising van de Izenberge- en Groenstraat. Bebouwing alhier voornamelijk bestaande uit 19de-eeuwse rijhuizen van één à twee bouwlagen onder pannen zadeldaken. Naar het einde van, en buiten de dorpskern: lossere bebouwing en geïsoleerde meerledige hoeven, vaak omweld en met oude kern.²

II. Projectgebied

De Ferrariskaart (1771-77) karteert het projectgebied ter hoogte van een omgrachte site met een tweetal gebouwstructuren. Rondom liggen akkerlanden, ten zuiden is een boomgaard ingeplant en ten oosten een oprijlaan tot aan het historische verloop van de huidige Kazernestraat. De 19de eeuwse kaarten tonen geen bebouwing binnen de ringgracht. De Atlas der Buurtwegen toont twee grotere structuren ten westen van de gracht en een tweetal kleinere ten oosten.

Er is contact opgenomen met Dr. Birger Stichelbaut. Loopgravenkaarten en luchtfoto's geven geen WO I-gerelateerde structuren weer binnen de projectgrenzen.

Tot 14 mei 2024 was deze site aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed. De kern van het complex klimt ten minste op tot het derde kwart van de 18^e eeuw (obv Ferrariskaart). De te slopen bebouwing dateert van 2^e helft 20^e eeuw – begin 21^e eeuw.

De orthofotosequentie toont een stelselmatige uitbreiding van het agrarisch bedrijf sinds de jaren 1970. Het luchtbeeld van 1971 toont bebouwing centraal op de zuidelijke terreinhelft. Het gaat om een aantal gebouwen met een vierkanten, verhard middenplein en een oprijlaan. In de jaren 1980 wordt de noordelijke structuur vernieuwd en uitgebreid. Omstreeks 2000-03 worden een heel deel van de oudste gebouwen vervangen door grotere en modernere structuren. Daarnaast wordt er ook een woonhuis gerealiseerd in de bocht van de oprit. Er volgen ook uitbreidingen van het gebouwareaal volgens de orthofoto's van 2005-07, 2008-11 en 2020. In 2008-11 wordt ook een waterpartij gerealiseerd ten noorden van het woonhuis.

---

² Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Izenberge [online], <https://id.erfgoed.net/themas/13996> (geraadpleegd op 26 mei 2025).

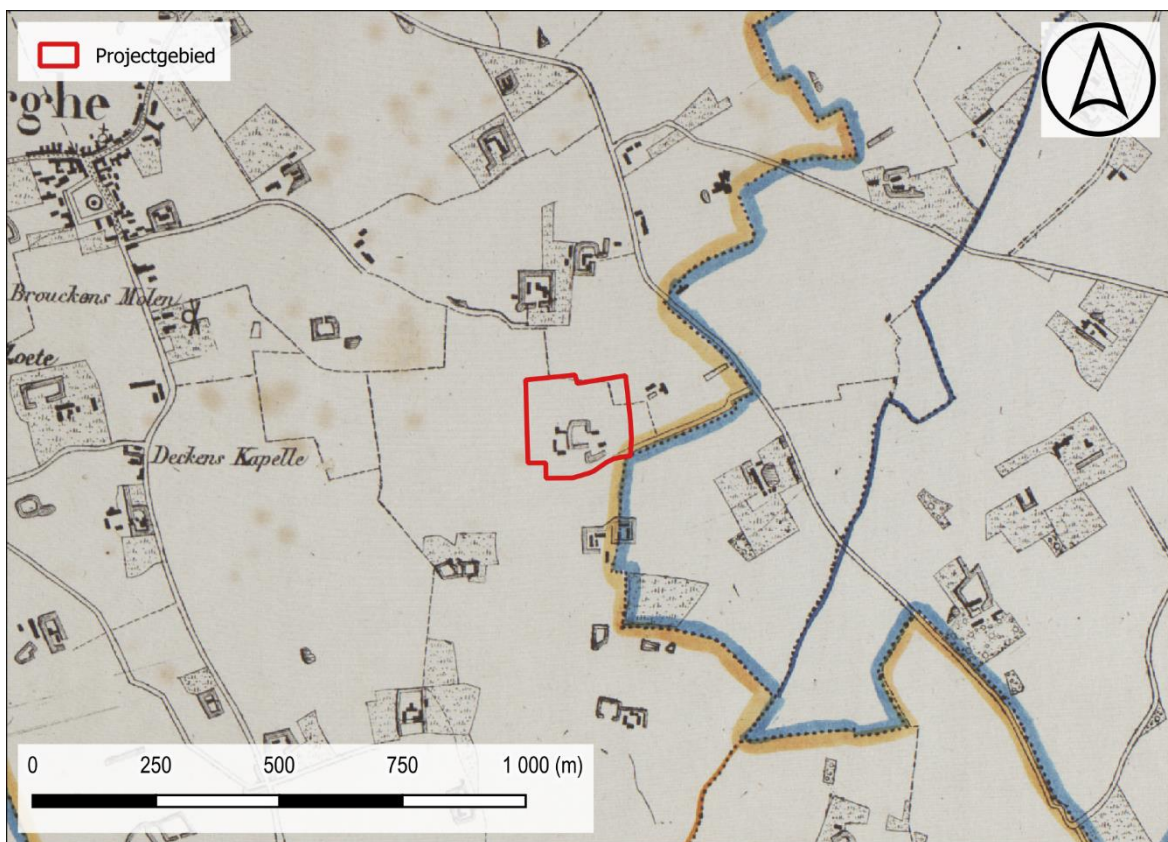
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

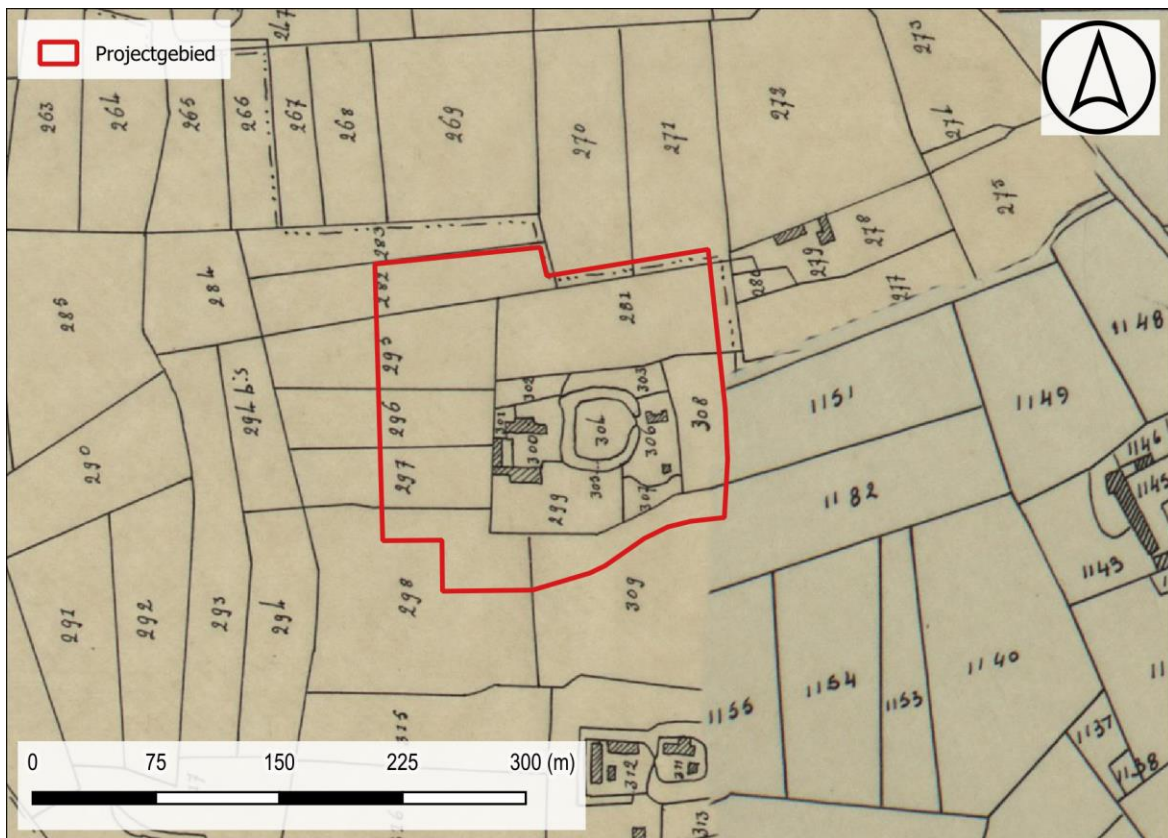
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)

Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt)

Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)

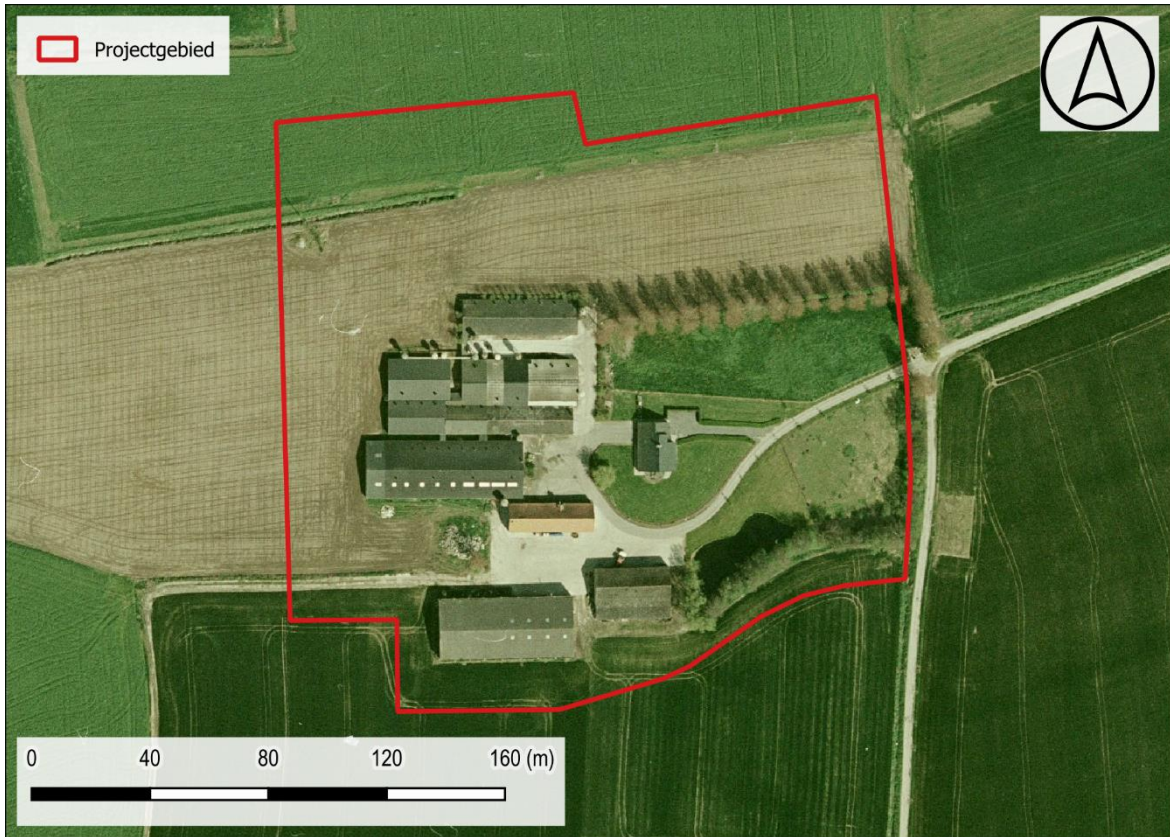
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)

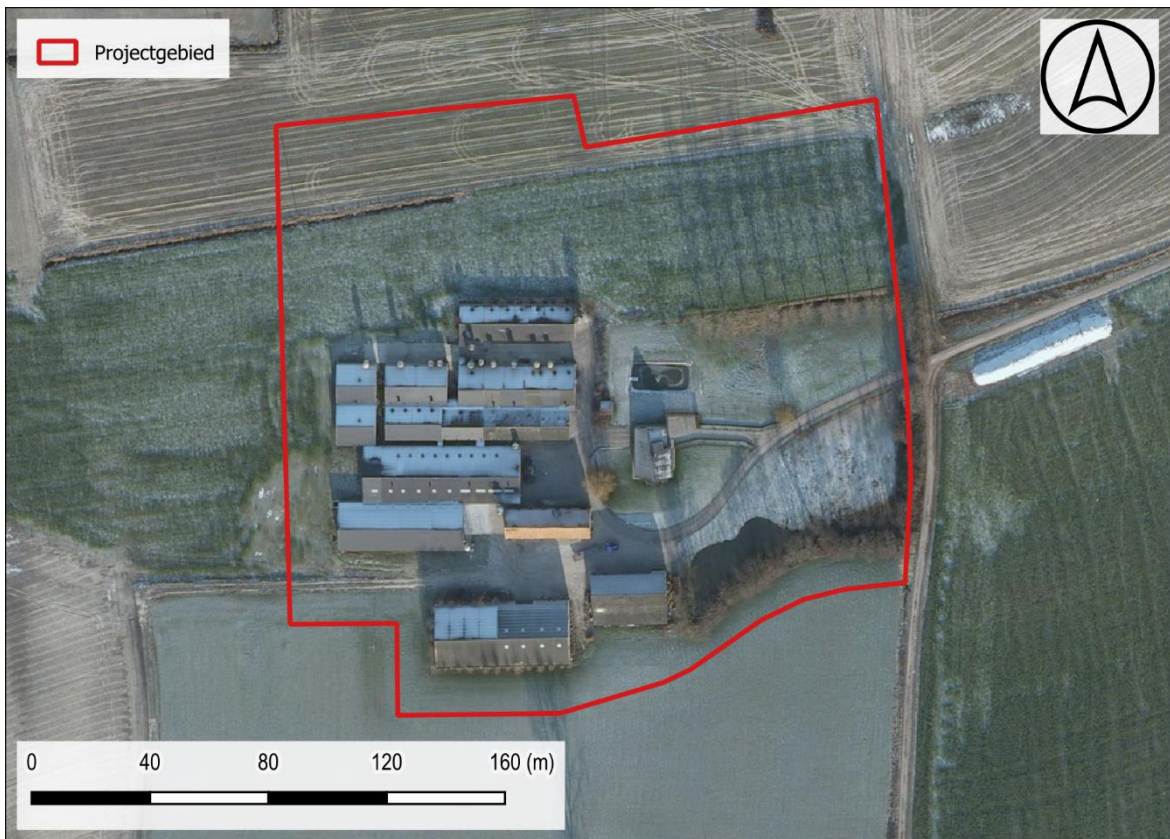
Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)

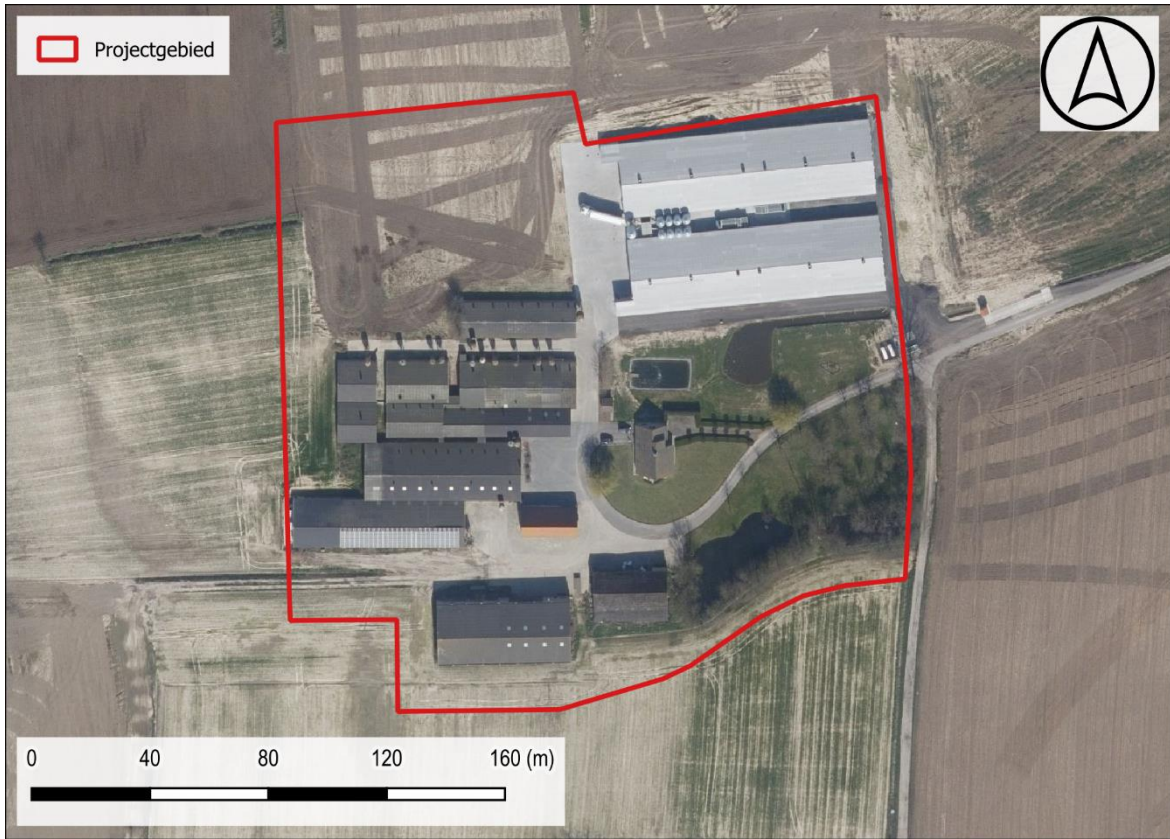
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)

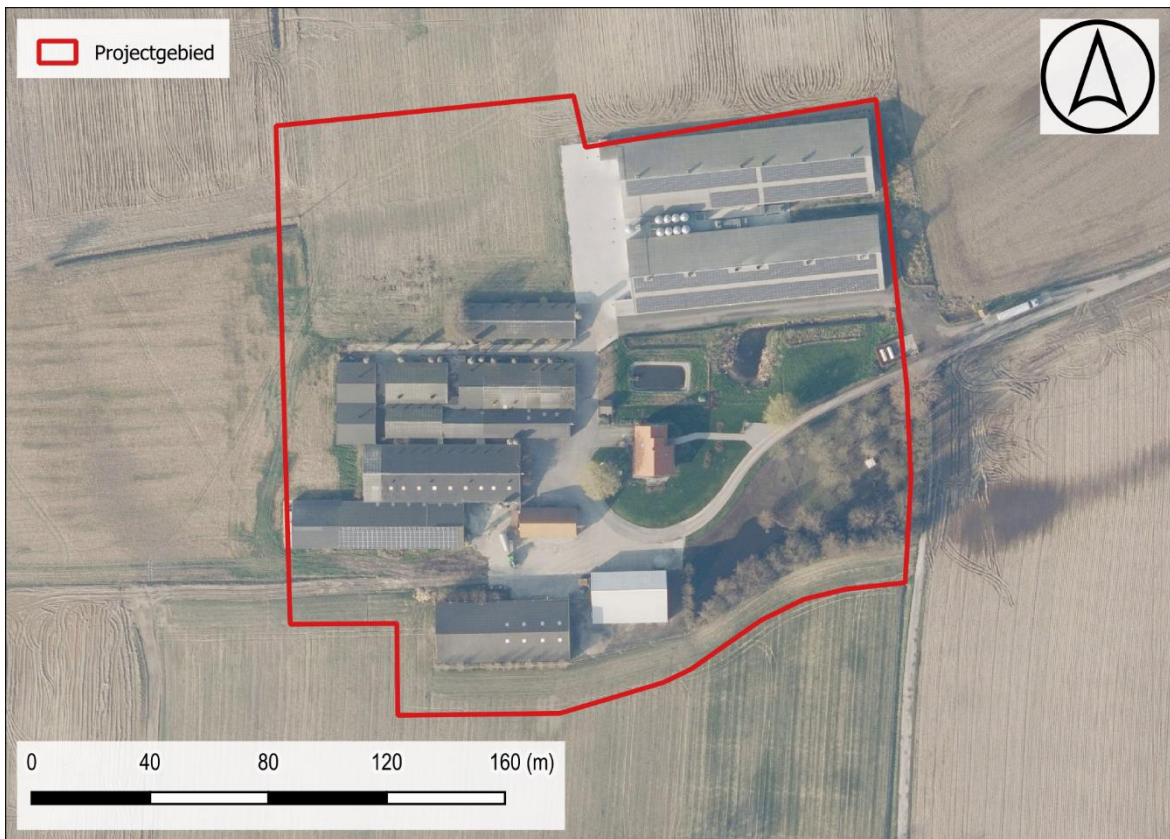
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2005-2007 (© geopunt)

Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)

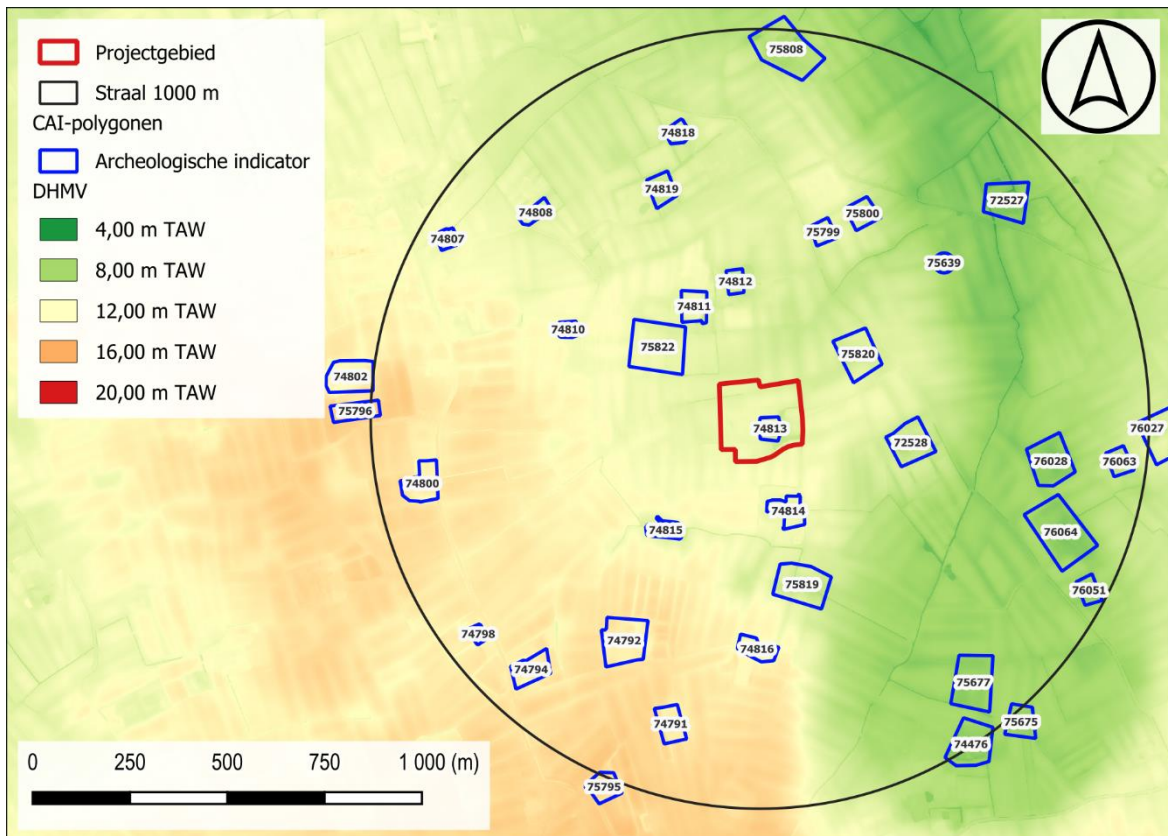
Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2020(© geopunt)

Figuur 25: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt)

1.2.3 Archeologisch kader

In de ruime omgeving van het plangebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. Dit valt meer dan waarschijnlijk te verklaren door een gebrek aan systematisch archeologisch onderzoek in het verleden en het ontbreken van grotere bouwprojecten gelet op het landelijke karakter van de omgeving. Op het kaartblad van de CAI zijn wel een groot aantal cartografische indicatoren weergegeven van omwalde hoeves uit de late middeleeuwen en vroegmoderne periode. Het grote aantal van de sites wijst op een zeer intensieve exploitatie van de omgeving.

Figuur 26: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).

- I. Archeologische vindplaatsen
- /
- II. Archeologische indicatoren

72527	Historische studie/Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Site met walgracht. hoeve, in oorsprong omwald, ca 1850 is het nog bijna volledig, nu schiet er niet meer veel van over.
72528	Historische studie/Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Site met walgracht. hoeve, in oorsprong omwald, ca 1850 en nu zijn er nog stukken van de walgracht over.
74476	Indicator luchtfotografie Late middeleeuwen: Site met walgracht. Verdwenen hoeve met walgracht

74791	Historische studie/Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Site met walgracht. hoeve, in oorsprong omweld (omgrachting noch gebouwen zijn bewaard)
74792	Historische studie/Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Site met walgracht, oorspronkelijk omwalde hoeve (omgrachting en gebouwen zijn deels bewaard)
74794	Historische studie/Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Site met walgracht, oorspronkelijk omwalde hoeve (omgrachting is deels bewaard)
74798	Veldkartering/Indicator luchtfotografie Late middeleeuwen: Site met walgracht. luchtfoto's: deel walgracht bewaard, donkere bodemsporen. Baksteenpuin, 6 scherven. Waarschijnlijk was er reeds bewoning in de late middeleeuwen, die pas in de 20ste eeuw definitief verdween.
74800	Historische studie/Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Site met walgracht, hoeve, in oorsprong omweld (omgrachting is deels bewaard)
74802	Veldkartering/Indicator luchtfotografie Late middeleeuwen: Site met walgracht. Prospectie 1974: hoeve met aan de zuidoosthoek een kleine walgrachtrest. Walgrachtdepressies. luchtfoto's: brede walgrachtrest. Er was hier wellicht al in de late middeleeuwen bewoning aanwezig. Op één van de sidedelen (mogelijk het westelijke) was er - volgens de kaart van Ferraris - bewoning tot in de late 18de eeuw.
74807	Historische studie/Erfgoedonderzoek 18 ^{de} eeuw: pastorij met omwalde tuin, omgrachting niet meer bewaard
74808	Historische studie/Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Site met walgracht, hoeve, in oorsprong omweld (omgrachting noch gebouwen zijn bewaard)
74810	Veldkartering/Indicator luchtfotografie Late middeleeuwen: Site met walgracht. luchtfoto's: percellering zoals op Popp herkenbaar, donker vierkant bodemspoor. 30-tal laatmiddeleeuwse scherven, een vermoedelijk 14de eeuwse steengoedfragmentje. De oppervlaktevondsten tonen aan dat er in de 14de eeuw bewoning was. Deze bewoning leefde verder na de middeleeuwen maar was in de late 18de eeuw reeds verdwenen.
74811	Historische studie/Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Site met walgracht, hoeve, in oorsprong omweld (gebouwen en deel omgrachting zijn bewaard)
74812	Historische studie/Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Site met walgracht, hoeve, in oorsprong omweld (omgrachting noch gebouwen zijn bewaard)
74813	Historische studie/Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Site met walgracht, hoeve, in oorsprong omweld (omgrachting is niet meer bewaard)

74814	Veldkartering Late middeleeuwen: Site met walgracht. 2-ledige site, in oorsprong omweld. Er lijkt op beide sitedelen bewoning geweest te zijn. Prospectie 1974: nog bestaande hoeve met kleine walgrachtrest aan de zuidzijde. Tot in 1939 was het ganse walgrachtsysteem nog aanwezig, het werd gedempt in de periode 1939-1947. De oppervlaktevondsten suggereren dat er reeds in de late middeleeuwen bewoning was. Mogelijk reeds verdwenen vòór het einde van de middeleeuwen.
74815	Veldkartering Late middeleeuwen: Site met walgracht. Prospectie 1974: weide met spoor van een tweeledige site, bijna volledig omringd door een nog bestaande walgracht. Rond het oostelijke deel van de site bleef slechts een ca. 80 cm diepe depressie over. Luchtfoto's: tonen centrale vierkante walgracht en walgrachtresten. De bewoning is in de late middeleeuwen te plaatsen en was misschien reeds voor het einde van die periode verlaten.
74816	Historische studie/Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Site met walgracht. oorspronkelijk omwalde hoeve (omgrachting noch gebouwen zijn bewaard)
74818	Historische studie/Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Site met walgracht. hoeve, in oorsprong omweld (omgrachting noch gebouwen zijn bewaard)
74819	Erfgoedonderzoek/Indicator luchtfotografie Late middeleeuwen: Site met walgracht
75639	Historische studie Onbepaald: Site met walgracht, Kleine rest van mogelijke walgracht
75675	Indicator luchtfotografie Onbepaald: site met walgracht. luchtfoto's: grote donkere verkleuring die correspondeert met de percelen op de Poppkaart.
75677	Indicator luchtfotografie Onbepaald: site met walgracht. luchtfoto's: grote rechthoekige lineaire verkleuring, die een kleinere vierkante lineaire donkere verkleuring omsluit.
75795	Historische studie Late middeleeuwen: Site met walgracht. oorspronkelijk omwalde hoeve, huidig boerenhuis: 3de kwart 18de eeuw
75796	Historische studie Late middeleeuwen: Site met walgracht. hoeve, in oorsprong omweld
75799	Historische studie Late middeleeuwen: Site met walgracht. hoeve, in oorsprong omweld
75800	Historische studie Late middeleeuwen: Site met walgracht. hoeve, in oorsprong omweld
75808	Historische studie Late middeleeuwen: Site met walgracht. hoeve, in oorsprong omweld
75819	Historische studie

	Late middeleeuwen: Site met walgracht. slechts enkele kleine walgrachtresten te zien op de Poppkaart
75820	Indicator luchtfotografie Late middeleeuwen: Site met walgracht
75822	Indicator luchtfotografie Late middeleeuwen: Site met walgracht
76027	Historische studie Late middeleeuwen: Site met walgracht. Hoeve in oorsprong omwald.
76028	Historische studie Late middeleeuwen: Site met walgracht. Hoeve in oorsprong omwald.
76051	Veldkartering/Indicator luchtfotografie Late middeleeuwen: Site met walgracht. verdwenen hoeve met walgracht (interpretatie is niet zeker) Verhaeghe: oudere luchtfoto's tonen donkere lineaire depressie, licht bol oppervlak, walgrachtdepressie duidelijk aanwezig. De bewoning was blijkbaar reeds aanwezig in de late middeleeuwen, en het lijkt niet uitgesloten dat de site reeds voor het einde van die periode verlaten werd.
76063	Historische studie Late middeleeuwen: Site met walgracht.
76064	Indicator luchtfotografie Late middeleeuwen: Site met walgracht.

1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK

De opdrachtgever plant de uitbreiding van een bestaande pluimveehouderij aan de Kazernestraat te Izenberge, deelgemeente van Alveringem. Het volledige plangebied heeft een oppervlakte van ca. 30 078 m². In eerste instantie wordt een deel van de aanwezige infrastructuur gesloopt. Vervolgens worden 3 nieuwe pluimveestallen gebouwd met aansluitende verharding en waterbuffers. De gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 9650 m².

Izenberge is gelegen op het gelijknamige zandlemige Plateau van Izenberge dat op heden wordt omsloten door de Bergenvaart en de IJzervallei. Het plangebied bevindt zich op ca. 1 km ten zuidoosten van het plangebied, langs de noordelijke rand van het plateau. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het plangebied een profiel weer waarvan de top bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. Ten oosten van het onderzoeksgebied wordt het plateau ingesneden door de vallei van de Bampoelbeek waarop verschillende zijtakken aansluiten. De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied een matig droge zandleembodem weer waarbij resten van bodemontwikkeling bewaard kunnen zijn. Centraal binnen het plangebied is een deel als 'bebouwd' gekarteerd en een deel als 'opgehoogde gronden' weergegeven. Mogelijk kan dit gekoppeld worden aan de historische bebouwing ter hoogte van het plangebied. De omgeving, droge en vruchtbare zandleemgronden, op de rand van de IJzervallei en haar zijtakken, was ongetwijfeld zeer gunstig voor zowel rondtrekkende groepen jager-verzamelaars als vroege landbouwers.

De cartografische bronnen geven ter hoogte van het plangebied reeds historische bebouwing weer. Op de Ferrariskaart is een vierkante omwalling weergegeven met een opening aan de oostzijde. Binnenin deze omwalling is een gebouw weergegeven, ten oosten van het de walgracht is een tweede gebouw weergegeven. Ook de aansluiting op het huidige Kazernestraat is reeds weergegeven. Het overige terreindeel is ingekleurd als akkerland en boomgaard. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is de walgracht nog steeds weergegeven. Opmerkelijk genoeg is er binnen deze omwalling niet langer bebouwing weergegeven, de bewoningskern bevindt zich duidelijk ten westen van de walgracht. Tijdens WO I komt Alveringem op zo'n 10 km achter het front te liggen, binnen de geallieerde logistieke zone. Bij navraag is gebleken dat de beschikbare luchtfoto's en loopgravenkaarten geen WO I-gerelateerde structuren weergegeven. Doorheen de orthofotosequentie is op het oudste luchtbeeld geen spoor meer te herkennen van het grachtlichaam. De gebouwconfiguratie van de 19^e-eeuwse bronnen kan echter wel nog herkend worden.

In de ruime omgeving van het plangebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. Dit valt meer dan waarschijnlijk te verklaren door een gebrek aan systematisch archeologisch onderzoek in het verleden en het ontbreken van grotere bouwprojecten gelet op het landelijke karakter van de omgeving. Op het kaartblad van de CAI zijn wel een groot aantal cartografische indicatoren weergegeven van omwalde hoeves uit de late middeleeuwen en vroegmoderne periode. Het grote aantal van de sites wijst op een zeer intensieve exploitatie van de omgeving.

Concreet dient ter hoogte van het plangebied, louter op basis van het landschappelijk kader, uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De verwachting bestaat uit zowel artefactenconcentraties als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. Daartegenover staat echter dat op een deel van

het terrein reeds bouwwerken zijn uitgevoerd waardoor het bodemarchief verstoord kan zijn. In de eerste plaats dient een landschappelijk bodemonderzoek de bodemopbouw en verstoringsgraad te evalueren. Mochten plaatselijk bodemhorizonten aanwezig zijn die kunnen wijzen op betere bewaringsomstandigheden m.b.t. artefactenconcentraties, dan dienen deze bemonsterd te worden in een verkennend grid. Met betrekking tot erfgoed bestaand uit bodemsporen is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode om eventueel aanwezig erfgoed in kaart te brengen en de impact van de geplande werken hierop in te schatten.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

KAARTMATERIAAL

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, Graaf de Ferraris [1771-1778]

Atlas der Buurtwegen d.d. 1842

Topografische kaart van Vandermaelen d.d. 1846 – 1854

Popp-kaart d.d. 1842-1879

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)	4
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	6
Figuur 4: Opzet initiatiefnemer sloop t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt).....	7
Figuur 5: Opzet initiatiefnemer bouw t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt).....	8
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).....	10
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	10
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	11
Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	11
Figuur 10: Hoogteverloop NW-ZO	12
Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)	12
Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)	13
Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)	13
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	15
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	15
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)	16
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt) ...	16
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt).....	17
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt).....	17
Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt).....	18
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt).....	18
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2005-2007 (© geopunt).....	19
Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt).....	19
Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2020(© geopunt).....	20
Figuur 25: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt).....	20
Figuur 26: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).	21

BOORLIJST

CHRONOLOGISCH KADER

